

**Informacja
z wykonania budżetu gminy Supraśl za 2022 rok**

Niniejsza informacja z wykonania budżetu Gminy Supraśl za 2022 rok stanowi wypełnienie wymogów art. 37 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305).

Budżet Gminy Supraśl w 2022 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Supraślu Nr XXXII.412.2021 z dnia 28.12.2021 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie **91 693 905,00** zł;
- realizację wydatków na poziomie **112 778 113,00** zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie **24 084 208,00** zł;
- realizację rozchodów na poziomie **3 000 000,00** zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła **21 084 208,00** zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Supraśl na 2022 rok. Planowana na 2022 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części – **3.000.000** zł została przeznaczona na rozchody – spłatę kredytów.

W 2022 roku dokonano łącznie 34 zmian budżetu, z czego 10 uchwałami Rady Miejskiej Supraśl i 24 zarządzeniami Burmistrza Supraśl. Poniższa tabela prezentuje zmiany planu dochodów i wydatków w odniesieniu do planu pierwotnego.

Wyszczególnienie	Plan według uchwały budżetowej z 28.12.2021 r.	Plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.2022 r.	% wykonania planu po zmianach
Dochody ogółem, z tego:	91 693 905	103 008 007	101 903 676,58	98,93
-dochody bieżące	75 827 951	96 262 984	96 055 696,17	99,78
-dochody majątkowe	15 865 954	6 745 023	5 847 980,41	86,70
Wydatki ogółem	112 778 113	118 554 192	109 967 772,89	92,76
-wydatki bieżące	74 762 952	93 038 728	86 276 194,13	92,73
-wydatki majątkowe	38 015 161	25 515 464	23 691 578,76	92,85
Deficyt/nadwyżka	-21 084 208	-15 546 185	-8 064 096,31	x

DOCHODY.

Dochody budżetowe w 2022 roku wyniosły **101.903.676,58** zł, a ich realizacja stanowiła 98,93 % planu wynoszącego 103.008.007 zł. Najważniejsze ich źródła to: dochody własne, subwencje, dotacje celowe oraz płatności w ramach budżetu środków europejskich i dotacje celowe otrzymane na programy finansowane z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Podobnie jak w latach poprzednich, w strukturze dochodów gminy najważniejszą pozycję stanowiły **dochody własne**, których udział (łącznie ze środkami z Unii Europejskiej) wyniósł 56,41 % zrealizowanych dochodów ogółem, i jest o 0,4,48 punktu procentowego wyższy od poziomu osiągniętego w analogicznym okresie roku ubiegłego. Dochody własne stanowią zasadnicze źródło finansowania wydatków gminy.

Wśród dochodów własnych największe wpływy osiągnięto z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT), podatków i opłat w tym w szczególności podatku od nieruchomości oraz podatku od czynności cywilnoprawnych. Poziom relacji dochodów z podatków i opłat lokalnych do dochodów ogółem wyniósł 23,70 % (w roku 2021 – 20,51 %, 2020 – 20,40 %, w 2019 – 20,63 %, a w roku 2018 – 19,63%).

Drugą pozycję w strukturze dochodów zajęły **dotacje i dochody celowe**. Ich udział wyniósł 28,62 %. Najwięcej dochodów w tej grupie pozyskano na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - 48,63 %. Udział pozostałych grup dotacji - na zadania własne kształtuje się na poziomie - 6,01 %, a na zadania wynikające z zawartych porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - 0,30 %.

Kolejne miejsce, z 14,97 % udziałem w dochodach ogółem zajęły **subwencje**. Złożyły się na nie: część oświatowa (13,5 mln zł), część wyrównawcza subwencji ogólnej (1,8 mln zł).

WYDATKI.

Wydatki budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 109 967 772,89 zł, a ich realizacja wyniosła 92,76% planu wynoszącego 118 554 192,00 zł. Realizację planu wydatków w 2022 roku przedstawiają tabele poniżej.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Wydatki bieżące	74 762 952,00	93 038 728,00	86 276 194,13	92,73%	78,46%
Wydatki majątkowe	38 015 161,00	25 515 464,00	23 691 578,76	92,85%	21,54%
WYDATKI OGÓŁEM	112 778 113,00	118 554 192,00	109 967 772,89	92,76%	100,00%

Wskaźnik realizacji wydatków był o 2,82 punktu procentowego wyższy w porównaniu do wskaźnika za analogiczny okres ubiegłego roku, przy jednocześnie wyższym o 7,08 % poziomie planowanych rocznych wydatków.

Struktura wykonania wydatków w układzie wynikającym z uchwały budżetowej była następująca:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.2022 r.	% wykonania planu
Wydatki majątkowe, w tym:	25 515 464,00	23 691 578,76	92,85%
dotacje na zadania inwestycyjne, w tym	3 086 653,00	2 957 472,87	95,81%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	1 025 940,00	1 025 939,60	100,00%
zakupy inwestycyjne	1 419 040,00	1 276 065,55	89,92%
wydatki inwestycyjne, w tym:	21 009 771,00	19 458 040,34	92,61%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	2 371 730,00	2 370 910,76	99,97%
Wydatki bieżące, z tego	93 038 728,00	86 276 194,13	92,73%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	31 419 458,00	30 493 281,19	97,05%
wydatki związane z realizacją zadań statutowych	28 957 404,00	25 180 858,11	86,96%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	552 042,00	546 229,67	98,95%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	25 157 773,00	23 490 241,69	93,37%
dotacje na zadania bieżące	4 918 567,00	4 535 098,02	92,20%
obsługa długu	2 033 484,00	2 030 485,45	99,85%
Razem	118 554 192,00	109 967 772,89	92,76%

Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem stanowił 78,46 % (w roku 2021 – 77,25%, w 2020 – 76,23 %, a w 2019 – 74,60 %, a w 2018 – 53,54%). Natomiast udział wydatków majątkowych wyniósł 21,54 % zrealizowanych wydatków ogółem (w roku 2021 – 22,75 %, w 2020 – 23,76 %, w 2019 – 25,40 0%, a w 2018). Jak wynika z powyższego, sukcesywnie rośnie udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem – na rzecz zmniejszenia udziału wydatków majątkowych. Dzieje się to za sprawą wzrostu kosztów eksploatacyjnych istniejącej infrastruktury. Dla przykładu – rozbudowa placówek oświatowych generuje kilkakrotnie większe koszty niż przychody.

Realizacja planu wydatków bieżących w 2022 roku w Gminie Supraśl według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
801	Oświata i wychowanie	26 987 036,00	29 538 584,00	28 504 599,73	96,50%	33,04%
855	Rodzina	15 113 354,00	15 425 030,00	15 184 779,77	98,44%	17,60%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 396 358,00	10 897 400,00	9 341 917,05	85,73%	10,83%
750	Administracja publiczna	7 216 215,00	8 120 360,00	7 570 721,48	93,23%	8,77%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	94 052,00	8 987 050,00	7 508 862,75	83,55%	8,70%
600	Transport i łączność	5 682 990,00	5 917 212,00	5 139 414,67	86,86%	5,96%
852	Pomoc społeczna	3 745 653,00	5 194 063,00	4 902 419,91	94,39%	5,68%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 261 301,00	2 813 487,00	2 732 504,53	97,12%	3,17%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	439 520,00	2 395 279,00	2 090 814,49	87,29%	2,42%
757	Obsługa długu publicznego	803 484,00	2 033 484,00	2 030 485,45	99,85%	2,35%
851	Ochrona zdrowia	469 754,00	675 770,00	511 220,17	75,65%	0,59%
926	Kultura fizyczna	366 121,00	309 024,00	286 251,97	92,63%	0,33%
700	Gospodarka mieszkaniowa	186 479,00	226 479,00	214 265,03	94,61%	0,25%
710	Działalność usługowa	237 021,00	106 021,00	78 470,97	74,01%	0,09%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	167 132,00	115 386,00	68 161,76	59,07%	0,08%
758	Różne rozliczenia	587 200,00	229 236,00	56 732,00	24,75%	0,07%
10	Rolnictwo i łowiectwo	4 000,00	49 581,00	49 290,40	99,41%	0,06%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	3 282,00	3 282,00	3 282,00	100,00%	< 0,01%
630	Turystyka	2 000,00	2 000,00	2 000,00	100,00%	< 0,01%
RAZEM WYDATKI BIEŻĄCE		74 762 952,00	93 038 728,00	86 276 194,13	92,73%	100,00%

W uchwale budżetowej Gminy na rok 2022, na realizację wydatków majątkowych przeznaczono kwotę 38.015.161 zł, którą w trakcie roku zmieniono, ustalając ostatecznie plan wydatków majątkowych na kwotę 25.515.464 zł. Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 23.691.578,76 zł, co stanowi 92,85 % planu.

Źródłem finansowania wydatków majątkowych były środki własne, środki pochodzące z funduszy unijnych oraz z budżetu państwa.

Realizacja planu wydatków majątkowych w 2022 roku w Gminie Supraśl wg działów klasyfikacji budżetowej

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
801	Oświata i wychowanie	17 755 154,00	8 625 901,00	8 400 611,56	97,39%	35,46%
600	Transport i łączność	9 216 199,00	7 161 352,00	6 758 045,30	94,37%	28,53%
926	Kultura fizyczna	3 488 778,00	3 267 447,00	3 264 788,92	99,92%	13,78%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 537 030,00	1 771 596,00	1 726 010,47	97,43%	7,29%
710	Działalność usługowa	0,00	2 196 000,00	1 263 461,00	57,53%	5,33%
700	Gospodarka mieszkaniowa	700 000,00	1 160 500,00	1 100 538,30	94,83%	4,65%
010	Rolnictwo i łowiectwo	4 978 000,00	953 815,00	802 270,88	84,11%	3,39%
855	Rodzina	280 000,00	279 439,00	279 438,58	100,00%	1,18%
750	Administracja publiczna	0,00	71 740,00	71 739,75	100,00%	0,30%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	20 000,00	27 674,00	24 674,00	89,16%	0,10%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	40 000,00	0,00	0,00	-	0,00%
	Razem wydatki majątkowe	38 015 161,00	25 515 464,00	23 691 578,76	92,85%	100,00%

OCHRONA ŚRODOWISKA

- Budowa kanalizacji sanitarnej i wodociągu w Sobolewie – 340.710 zł**, wybudowano kanalizację sanitarną i wodociąg w ul.Gruszkowej w Sobolewie. Zadanie obejmowało wykonanie: sieci wodociągowej z rur PE100 SDR17 Ø 110 mm RC o długości 406,07 m wraz z węzłami hydrantowymi (naziemnymi) w ilości 3 szt. oraz sieci kanalizacji sanitarnej z rur PCV lite Ø 200 mm SN8 o długości 401,25 m wraz ze studniami rewizyjnymi żelbetowymi Ø 1000 mm w ilości 10 szt.
- Modernizacja przepompowni p/ul.Szosa Supraska w Grabówce – 50.000 zł**, zakres prac obejmował modernizację pionów tłocznych od pomp poprzez zmianę z dn 80 na dn 100 – wykonane ze stali nierdzewnej 1.4301, połączone trójnikiem „orłowym” (ze stali nierdzewnej 1.4301), wylot pompowni zakończony kołnierzem, wszystkie spoiny w orurowaniu wykonane metodą TIG przy użyciu głowicy zamkniętej do spawania orbitalnego, piony wyposażono w armaturę odcinającą oraz zwrotną.
- Odnawialne źródła energii** – kontynuowano dofinansowanie działań proekologicznych w gminie Supraśl (montaż ogniw fotowoltaicznych) – **1.044.189,60 zł** wydatkowano na wypłatę grantów mieszkańcom, którzy skutecznie zamontowali instalacje fotowoltaiczne. Do końca okresu sprawozdawczego – 5 mieszkańców zamontowało instalacje hybrydowe (Grabówka i Zaścianki) oraz 86 mieszkańców – ognia fotowoltaiczne.

4. **Montaż instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej – 34.440 zł** wydatkowano na sporządzenie dokumentacji projektowej.
5. Wykonano i opłacono dokumentację projektowo-kosztorysową budowy wodociągu i kanalizacji sanitarnej w:
 - a) **Ogrodnickach:**
 - ul. Nowodworska, Brzozowa, Iglasta (kanalizacja) – **48.000 zł**,
 - ul. Chmielna (wodociąg i kanalizacja -FS) – **8.000 zł**,
 - b) **Sobolewie** – ul. Jagodowa (kanalizacja) – **14.994 zł**,
 - c) **Supraślu** – ul. Cegielniana (wod-kan) – **10.000 zł**.
6. **Budowa przyłącza wodociągowego do budynku OSP w Sokółdzie – 4.674 zł**, wykonano przyłącze (wraz z podłączeniem do studni) z rur PE \varnothing 40 o długości 15 mb.
7. Dokonano zwrotu nakładów poniesionych przez mieszkańców wsi: Ciasne, Grabówka, Sobolewo, Zaścianki i Supraśl za wybudowanie sieci wodno-kanalizacyjnej – **83.787,50 zł**.
8. **Rozbudowa i modernizacja gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Supraśl** - przygotowano dane do wniosku o dofinansowanie tej inwestycji w ramach programu Polski Ład. W ramach tej inwestycji zakładamy wykonanie 13 zadań z zakresu wodociągów i kanalizacji sanitarnej w Ogrodnickach, Sowlanach, Sobolewie, Henrykowie i Zaściankach. Jednocześnie dokonano aktualizacji kosztorysów sieci wodno-kanalizacyjnych na terenie wsi: Ogrodnicki, Sowlany, Sobolewo i Henrykowo – **7.200 zł**.

DROGI, PLACE

1. **Rozbudowa Rynku w Supraślu** - w ramach dofinansowania uzyskanego z programu Polski Ład przygotowana jest realizacja kolejnego etapu rewaloryzacji Rynku Miejskiego w Supraślu. Do końca okresu sprawozdawczego wykonano dokumentację projektową o łącznej wartości **169.740 zł** na wykonanie dokumentacji projektowej.
2. **Supraski Szlak Bioróżnorodności** – 4.572.978 zł, kontynuowano realizację zadania, do końca okresu sprawozdawczego wydatkowano 2.355.120,76 zł. Realizacja inwestycji zaprogramowana jest w systemie „zaprojektuj i wybuduj” w latach 2020-2023. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-technicznej i na jej podstawie realizacja zadania pod nazwą „Supraski Szlak Bioróżnorodności” (zadanie realizowane w ramach RPOWP 2014-2020, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.3. Planowana inwestycja ma charakter liniowy o długości całkowitej ok. 7100 m. Znaczny jej przebieg ma miejsce na terenie obszaru Natura 2000 na obszarach objętych dyrektywą ptasią i siedliskową Ostoi Knyszyńskiej oraz Puszczy Knyszyńskiej. Część trasy (około 3 km) przebiega w strefie ochronnej konserwatora zabytków obejmującej zabytek hydrotechniczny o nazwie Supraski System Wodny prowadzący przez groblę będącą częścią tego zabytku. Zakres inwestycji obejmuje: – renowację nawierzchni grobli idącej wzdłuż rzeki Supraśl umożliwiającej ruch pieszy, rowerowy, wózków inwalidzkich, pojazdów administracji dmc 3,5t, – budowę parkingów i ciągów pieszo-rowerowych o nawierzchni utwardzonej z możliwością wjazdu pojazdów uprzywilejowanych o dmc do 3,5t, – dostawę i montaż terminali tyflograficznych, – wykonanie elementów małej architektury – barierki ochronne, ławki, kosze, stelaże i tablice informacyjne, słupki kierunkowe i znaki, stojaki na rowery, wiaty, punkty widokowe, czatownie, nasadzenia zieleni niskiej.

3. Wykonano i opłacono dokumentację projektową budowy dróg:
- ul. **Podleśna w Sobolewie - 9.840 zł,**
 - ul. **Zaścianki w Zaściankach - 41.820 zł.**
4. **Budowa chodników w ulicach: Klubowa i Górna w Grabówce (FS) - 46.986 zł,** uzupełniono brakujące fragmenty chodników w ul. Klubowej, na odcinku 206 mb od strony skrzyżowania z ul. Górną. Zakres prac obejmował: prace ziemne, regulacje pionową studzienek rewizyjnych i skrzynek zaworów wodociagowych, wykonanie podbudowy, nawierzchni chodników i wjazdów z kostki brukowej betonowej.
5. **Budowa wraz z rozbudową i przebudową infrastruktury drogowej i technicznej na terenie gminy Supraśl -** do końca okresu sprawozdawczego wydatkowano 2.442.160,65 zł. Przedsięwzięcie realizowane w ramach programu Polski Ład, obejmuje budowę z rozbudową ulic: Paryskiej, Waszyngtońskiej i Indyjskiej w Grabówce o łącznej długości 1,148 km, przebudowa ul. Cyprysowej w Grabówce o długości 0,145 km, budowa z rozbudową ul. Lewitówka w Supraślu wraz z dojazdami o łącznej długości 0,571 km. W roku 2022 wykonano i odebrano część III - tzn. budowę ulicy Cyprysowej w Grabówce. Zrealizowano następujący zakres robót: nawierzchnia jezdni dł. około 145 m wraz ze skrzyżowaniem z ulicą Szosa Supraska. Jezdnia o nawierzchni asfaltowej: warstwa ścieralna z mieszanki mineralno-asfaltowej grub. 5 cm i warstwa wiążąca z mieszanki mineralno-asfaltowej grub. 5 cm, na podbudowie z kruszywa naturalnego stabilizowanego mechanicznie grub. 25 cm oraz warstwie mrozoochronnej z mieszanki związanej spoiwem hydraulicznym grub. 22cm o $R_m=2,5MPa$. Jezdnia szer. 5,50 m - obramowana krawężnikami betonowymi 15x30 cm. Chodnik jednostronny szer. 2,0 m z betonowej kostki brukowej grub. 8 cm, a także wjazdy bramowe z betonowej kostki brukowej grub. 8 cm. Ponadto, wykonano regulację armatury podziemnej do nowej nawierzchni jezdni, oznakowanie pionowe, roboty ziemne zasadnicze i wykończeniowe, wycinkę kolidującej zieleni. Wykonana została również kanalizacja deszczowa z przykanalikami i wpustami ulicznymi (kanał z rur PEHD i PVC SN8 o średnicy 315 mm 163 m.b., z rur PEHD i PVC SN8 o średnicy 400 mm 73 m.b.) a także budowa wpustów (4 szt.) i przykanalików \varnothing 200 lite PVC SN8 d \varnothing 11,0 m.b.). Studnie rewizyjne betonowe \varnothing 1000 mm. Wybudowano kablową linię oświetlenia drogowego nN dł. 169(210) m.b. wraz ze słupami oświetleniowymi (5 szt.) oraz oprawami oświetleniowymi. Wartość zrealizowanej inwestycji - 854.850,00 zł brutto. W ramach robót dodatkowych wykonano: kanalizację sanitarną \varnothing 160 PCV dł. 12,0 m.b., rurę osłonową \varnothing 250 PCV dł. 5,0 m.b., wodociąg \varnothing 32 PE dł. 12,0 m.b., włączenie elementów sieci do sieci istniejącej, roboty towarzyszące. Łączna wartość wykonanych robót - 900.250 zł. Pozostałe dwie części tej inwestycji realizowano zgodnie z założonymi harmonogramami robót - przede wszystkim wykonano większość prac inżynierskich (budowa i przebudowa wodociągów, kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej). Prace przy całej inwestycji zostaną zakończone do końca października 2023 r.
6. **Wiata przystankowa p/ ul. Św. Marka w Sowlanach - 10.455 zł,**

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE - OŚWIETLENIE ULICZNE

1. **Ciasne - 20.000 zł, ul. Wrzosowa,** wykonano kablową linię oświetleniową YAKXs 5x25 mm² - długość 92 (108) m, słupy z lampami - 2 komplety.
2. **Cieliczanka - 22.140 zł, ul. Borowinowa** - wykonano kablową linię elektroenergetyczną nN o długości 97 (111) m, słupy oświetleniowe z oprawami LED - 2 komplety, linia kablowa pod drogą w rurze osłonowej o długości 6 m, uziemienie.

3. **Grabówka – 32.965 zł**, w ramach tej kwoty:
 - **ul. Koperkowa Szosa Baranowicka – 9.840 zł**, zamontowano szafkę oświetleniową w rejonie ul. Szosa Baranowicka oraz wykonano uziemienie,
 - **ul. Leszczynowa – 21.525 zł**, wykonano linię kablową od słupa nr 27 do słupa nr 28 - długość 50 m, słup z oprawą – 1 komplet, oprawa na słupie nr 1 – 1 sztuka, linia napowietrzna – długość 15 m,
 - **ul. Orzechowa – 1.600 zł**, zakupiono mapę do celów projektowych.
4. **Henrykowo – 17.835 zł**, ul. **Złota i Cyrkoniowa** - wykonano linię kablową oświetleniową YAKXs 5 x 25 mm² - długość 74 m (86 m),, słup oświetleniowy z oprawą LED – 1 szt.
5. **Karakule – 71.525 zł**, w ramach tej kwoty:
 - **ul. Lwia – 20.850 zł**, wykonano szafkę pomiarową TL – 1 komplet, szafkę oświetleniową SO – 1 komplet, podwieszana sieć oświetleniowa AsXSn 4 x 25 mm² – 198 m, linia kablowa oświetleniowa AsXSn 4 x 25 mm² w rurze RL – 10 m, oprawa oświetleniowa na istniejących słupach 1/O-10 oraz 2/P-10 – 2 komplety
 - **ulice: Klasztorna i Osiedlowa – 50.675 zł**, wykonano napowietrzny obwód oświetleniowy nn. 0,23 kV AsXSn 2x25 mm² o długości 265 m, słupy oświetleniowe – 6 szt., oprawy oświetleniowe z kompletnym osprzętem – 7 kpl.
6. **Międzyrzecze – 18.295,35 zł**, ul. **Nadrzeczną**, wykonano linię kablową oświetleniową YAKXs 5 x 25 mm² – 152 m, słup oświetleniowy z oprawą LED – 1 szt.
7. **Ogrodniczki – 31.089,14 zł**, z tego :
 - **ul. Brzozowa – 29.877,20 zł**, zamontowano kabel oświetleniowy YAKXs 5x16 mm² – 203 m, słup oświetleniowy z oprawami – 3 szt,
 - uiszczono opłatę przyłączeniową za budynek socjalny – **1.211,94 zł**.
8. **Sobolewo – 89.704,20 zł**, w ramach tej kwoty wykonano:
 - **ul. Gruszkowa – 18.204 zł**, linię kablową oświetleniową YAKXs 5 x 25 mm² – długość 41 (56) m, słup oświetleniowy z oprawami – 1 komplet
 - **ul. Jagodowa – 12.595,20 zł**, napowietrzną linię oświetleniową AsXSn 2 x 25 mm² – długość 160 m, lampa z osprzętem – 1 komplet
 - **ul. Jaskółcza – 30.000 zł**, linię elektroenergetyczną nN – długość 107 (116) m, rury osłonowe – długość 33 m, słupy oświetleniowe – 2 komplety
 - **ul. Śliwkowa – 4.920 zł** - dokumentacja projektowa,
 - **oświetlenie boiska – 23.985 zł**, linię kablową YAXs 4x 25 mm² – długość 86 m (97 m), słup z naświetlaczami – 1 komplet.
9. **Sokoła – 20.500 zł**, wykonano cztery wysięgniki 2mb/1,5mb z oprawami oświetleniowymi sodowymi 70W – 4 komplety, linię oświetleniową – AsXSn 2x25 mm² – 173 m długości.
10. **Supraśl – 31.980 zł**, w ramach tej kwoty:
 - dokonano regulacji złączy kablowych w ul. Źródlanej – **24.600 zł**,
 - **Al. Niepodległości – 7.380 zł**, wykonano dokumentację projektową .
11. **Sowlany – 141.164,70 zł**, w ramach tej kwoty:
 - **ul. Przyjemna – 53.850 zł**, wykonano szafkę oświetleniową SO – 1 komplet, linia kablowa oświetleniowa nN YAKXs 5 x 25 mm² – 248 m, słupy stalowe oświetleniowe z fundamentem i oprawami – 4 komplety, rury osłonowe 2 x SRS110 dł. 23 m oraz 3 x SRS110 dł. 9 m,
 - **ul. Królewska – 39.466 zł**, wybudowano linię kablową oświetleniowa nN YAKXs 5 x 25 mm² – 79 m, linia napowietrzna AsXSn 4 x 25 mm² – 45 m, oprawy oświetleniowe LED, 55W – 2 sztuki, linia kablowa oświetleniowa z szafki SO – 27 m, napowietrzna linia oświetleniowa – 241 m, oprawy oświetleniowe – 2 sztuki.

- **ul. Ułańska i Św. Marka – 17.589 zł**, wykonano kablową sieć elektroenergetyczną nN 0,4 kV – długość 40 m, 1 słup oświetleniowy nN z oprawą,
- **ul. Wiatrakowa – 30.000 zł**, wykonano linię elektroenergetyczną nN - 36 (51) m, szafka oświetleniowa SO na słupie – 1 komplet, złącze TL na słupie – 1 komplet, słup oświetleniowy – 1 komplet.
- uiszczono opłatę przyłączeniową za oświetlenie ul. Wojskowej – **259,70 zł**.

12. Zaścianki – 38.617,48 zł, w ramach tej kwoty:

- **oświetlenie boiska p/ ul. Górka Tomka – 10.302,81 zł**, przebudowę szafki oświetleniowej, kablowej linii oświetleniowej – 45 m, kablowa linia oświetleniowa – 78 m, słup oświetleniowy wraz z oprawą – 1 komplet.
- **ul. Górka Tomka – 28.314,67 zł**, wykonano mufy kablowe na istniejącym kablu oświetleniowym i słupy oświetleniowe wraz z oprawami – 2 komplety.

OŚWIATA I KULTURA

- 1. Przedszkole modułowe w Karakulach – 1.845 zł** wydatkowano na zakup mapy do celów projektowych.
- 2. Plac zabaw przy Przedszkolu Samorządowym w Supraślu – 230.833,95 zł**, zadanie realizowano w ramach Budżetu Obywatelskiego. Zakres prac obejmował wykonanie małego i dużego placu zabaw w okresie 2020 – 2022 - wykonanie ścieżki sensorycznej oraz usypanie nowej skarpy stanowiącej integralną część placu zabaw, ustawienie elementów małej architektury, jak: huśtawki, zestawy zabawowe typu „Domek”, „Tunel/drabinka”, „z wiaderkiem...”, „Sklep do piaskownicy”, piaskownice, bujaki, karuzela, linarium, hamak, koparka do piaskownicy, zjeżdźalnie, ślizgawki na skarpie, ścianką wspinaczkowa itp. W 2022 roku wykonano nowy wjazd z ulicy Szkolnej. Istotnym elementem była przebudowa istniejącego głównego wejścia do budynku z wykonaniem pochylni, poszerzeniem schodów i wejścia – pod kątem dostosowania budynku dla potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 3. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Sobolewie** – zawarto umowę na wykonanie inwestycji w systemie „zaprojektuj i wybuduj”. Planowana inwestycja ma na celu budowę: nowego budynku tworzącego nowe skrzydło budynku Szkoły Podstawowej w którym pomieści się blok dydaktyczno-żywnieniowy. Podstawowe przewidywane parametry techniczne: -zero budynku - 0.00=151.55 m.n.p.m - długość - 40,2 m, - szerokość - 27.5 m, - wysokość - do 10.00 m, - powierzchnia zabudowy - 735,20 m², - powierzchnia użytkowa - 1278.44 m², -piwnica - 188.5m² -parter -681,47m² -piętro -401,29m² -powierzchnia całkowita - 1508,89 m², - kubatura - 4395,2 m³. -piwnica -565,7 m³, -parter -2484,4m³, piętro -1345,1m³. Przed przystąpieniem do prac budowlanych przygotowana zostanie kompletna pełnobraźowa dokumentacja budowlana i wykonawcza z akceptacją rozwiązań technicznych od Inwestora a także uzyskanie prawomocnego pozwolenia na budowę. Zamawiający w ramach niniejszego postępowania przewiduje: budowę nowego budynku, w którym będą się mieścić odpowiednio poziomami: - w piwnicy: klatka schodowa, kondygnacja techniczna - głównie pomieszczenia na centrale wentylacyjne, instalacje technologiczne, magazynki itp. -na parterze: - stołówka na ok. 150 osób - docelowo 400 posiłków w dwóch ciągach - wraz z pełnym zapleczem kuchennym i socjalnym, dwie sale świetlicowe na ok. 50 dzieci każda, dla dzieci młodszych i starszych (zapewniające opiekę nad dziećmi po zajęciach szkolnych w podziale na dwie grupy dzieci młodszych z klas 1-3, pom. ogólnodostępne-sanitarne toalety damskie, męskie i dla osób niepełno-sprawnych, komunikacyjne - korytarze, klatkę schodową wraz windą, kotłownia gazowa, instalacja c.o., wentylacja mechanicznej kuchni wraz z zapleczem, stołówki, sal świetlicowych, instalacje sanitarne (kanalizacja sanitarna, ciepła i zimna woda, centralne ogrzewanie, ciepło technologiczne). -instalacje elektrycznych (oświetlenia i gniazd) i teletechnicznych w tym internetowe, monitoring, alarmowe oraz kontroli dostępu. Przewidziano montaż instalacji fotowoltaicznych PV. Na piętrze: sześć sal lekcyjnych na ok. 30 uczniów każda, wraz zapleczem sanitarnym (toalety damskie, męskie i dla niepełnosprawnych), komunikacją poziomą i pionową (korytarz, klatka schodowa, winda). W ramach zagospodarowania terenu przewiduje się wykonanie zmian w wewnętrznym układzie drogowym: droga dostaw do kuchni, odbiór odpadków - związanych z wybudowaniem nowego skrzydła budynku, a także wykonanie wewnętrznego układu ciągów pieszych – chodników, z

dowiązaniem się do istniejącego układu komunikacji pieszej na działce, schodów terenowych, tarasów i opasek przy budynku, korekta i zmiana zakresu zasięgu terenów rekreacyjnych, przeniesienie urządzeń placu zabaw w inne miejsce, terenów rekreacyjnych i zajęciowych na świeżym powietrzu, urządzenie terenów zielonych wraz z nasadzeniami drzew i krzewów. Przewidziano budowę niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania całego obiektu przyłącza gazowego oraz budowę niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rozbudowywanej części instalacji doziemnej: wodociągowej, kanalizacyjnej sanitarnej, oświetlenia terenu. Pomieszczenia mają być dostosowane do obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych w tym przepisów dot. warunków ppoż. oraz być dostępne i dostosowane dla osób niepełnosprawnych. W 2021 r. wykonawca sporządził pełnobraźną dokumentację projektową oraz uzyskał pozwolenie na budowę. W 2022 roku rozpoczęto prace budowlane w zakresie przebudowy kolidującej infrastruktury podziemnej, przyłączy wodno-kanalizacyjnych oraz prace przy stanie surowym nowej części szkoły. Zrealizowane zostały fundamenty, podpiwniczenie budynku oraz konstrukcja pierwszej kondygnacji nadziemnej. Wartość robót budowlanych **6.785.145,37 zł**. Prace zostaną zakończone do końca 2023 r.

4. **Rozbudowa przedszkola i budowa żłobka w Sobolewie** – obiekt stanowi jedną dwufunkcyjną bryłę tj. w większej części parteru zaprojektowano trzyoddziałowy żłobek (25 dzieci w oddziale). Żłobek będzie posiadał odrębne wejście i wyjście na plac zabaw. Zaprojektowano go jako niezależnie funkcjonujący obiekt z własnym wyposażeniem technicznym. Przedszkole gminne znajduje się łącznie na trzech kondygnacjach. Na parterze jest część wejściowa z szatnią i klatką schodową, pierwsze i drugie piętro stanowią sale dydaktyczne, pomieszczenia administracyjno- biurowe i socjalne. W przedszkolu przewidziano pięć oddziałów po 25 dzieci. Trzecią składową projektowanego obiektu jest część kuchenna. W obiekcie zaprojektowano pełną kuchnię, która częścią wejściową z własną klatką schodową przylega do istniejącego po sąsiedzku dwuoddziałowego przedszkola gminnego. Całość kuchni zaprojektowano w poziomie pierwszego piętra. Kuchnia obsługiwać będzie w posilki żłobek, przedszkole gminne nowoprojektowane jak też istniejące. Dla obsługi kuchni zaprojektowano windy spożywcze. Jedną „żłobkową” w hallu głównym przedszkola, dwie w części komunikacyjnej kuchni. by obsłużyć przedszkole istniejące projektowane jest wybicie otworu drzwiowego w miejscu istniejącego okna. Ze względów p.poz przewidziano zamurowanie większej części okna wzdłuż drogi p.poz. i wstawienie okna prostokątnego w EI 120. Planowana ilość dzieci w żłobku wynosi 75, natomiast w przedszkolu 125. Zestawienie powierzchni i charakterystyczne dane liczbowe: powierzchnia zabudowy 927.91 m², powierzchnia użytkowa całkowita 2 019.72 m², kubatura 9 974.35 m³, Realizacja przedmiotu zamówienia podzielona została podzielona na 2 etapy – I etap to budowa żłobka, II etap to przedszkole. W 2021 r. wykonano stan surowy zamknięty całej bryły budynku. W żłobku, który usytuowany jest na parterze budynku, wykonano większość prac wykończeniowych. Tempo prac wykończeniowych hamował brak zasilania budynku w gaz i docelowe podłączenie energii elektrycznej. Jednakże termin zakończenia w 2022 r. całości inwestycji (żłobka i przedszkola) nie jest zagrożony. Łączna wartość inwestycji jest szacowana na kwotę **12.559.178,97 zł**, do końca okresu sprawozdawczego poniesiono nakłady w wysokości: **5.929.013,51 zł** – na przedszkole i **3.436.083,84 zł** na żłobek.
5. **Plac zabaw przedszkola ul. Jeżynowa w Grabówce** – **36.858 zł**- zamontowano zestaw zabawek i urządzeń przy przedszkolu.
6. **Rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ogrodniczkach** – **12.502.403,85 zł**, Zakres prac obejmuje:
- rozbudowę istniejącego budynku szkoły od strony południowej o niepodpiwniczoną część trzykondygnacyjną i łącznik w poziomie II kondygnacji . Rozbudowa mieścić będzie 6 sal dydaktycznych, świetlicę, pomieszczenia administracyjne, gabinet pielęgniarki, logopedy, stołówkę, kuchnię z zapleczem, zaplecze sanitarne i porządkowe, szatnię, portiernię, rowerownię i kotłownię gazową;
 - rozbiórkę podpiwniczenia i fundamentów domu jednorodzinnego położonego na działce nr 328, rozbiórkę przyłączy wodociągowego Ø32 i gazowego Ø32 do rozbieranego podpiwniczenia budynku jednorodzinnego na działce nr 328, ogrodzenia działki nr 328 od strony ul. Polnej i wykonanie nowego ogrodzenia, fragmentu terenowych schodów zewnętrznych prowadzących do kotłowni, zlokalizowanej w podpiwniczeniu istniejącego

- budynku szkoły, rozbiórkę linii kablowych nN kolidujących z projektowanym budynkiem;
- budowę murku oporowego od strony wschodniej - na granicy z działką nr ewid. gr. 329/1;
- budowę 7 miejsc postojowych od strony północnej istniejącego budynku;
- przebudowę istniejących nawierzchni utwardzonych;
- budowę ciągów pieszych i schodów terenowych;
- budowę placu gospodarczego w sąsiedztwie projektowanych miejsc postojowych, gdzie ustawione zostaną kontenery na odpady z zamykanymi otworami wrzutowymi;
- budowę zjazdu z ul. Polnej;
- budowę ogrodzenia od strony ul. Polnej, ogrodzenia od strony Zagórnej oraz ogrodzenia od strony wschodniej wzdłuż granicy z działką nr ewid. gr. 329/1 - ogrodzenie wys. 1,8m;
- budowę instalacji doziemnej kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej, instalacji gazowej, wewnętrznej linii zasilającej,
- przebudowę przyłącza gazowego;
- budowę przyłącza wodociągowego, przyłącza kanalizacji sanitarnej, przyłącza kanalizacji deszczowej;
- uzupełnienie zieleni niskiej;

W ramach realizacji przedmiotu zamówienia Wykonawca oprócz stałych zabudów i wyposażenia kuchni z zapleczem musi wyposażyć nowo wybudowaną część budynku. Do końca okresu sprawozdawczego został zrealizowany stan surowy zamknięty. Wartość poniesionych nakładów wyniosła 2.705.147,69 zł.

7. **Miejsce Pamięci Narodowej w Grabówce – zakres prac obejmuje:** remont istniejącego ogrodzenia, grobów, budowę ciągu pieszo-rowerowego, budowę pomnika, obiektów małej architektury, linii elektroenergetycznej nn. oświetlenia terenu, monitoringu oraz wykonanie częściowego utwardzenia terenu w Miejscu Pamięci Narodowej w Grabówce. Prace przewidziano na cz. dz. nr geod.116/6 i 116/5 (cmentarz „duży”) oraz 115/5 (cmentarz „mały”) – na dwóch cmentarzach upamiętniających masowe egzekucje hitlerowskie z lat 1941-1944. Wartość nakładów szacuje się na 4.019.066 zł. Do końca okresu sprawozdawczego wydatkowano 1.263.461 zł.

TURYSTYKA, SPORT i REKREACJA

1. **Rewitalizacja stadionu miejskiego w Supraślu I i II etap** - przedmiotem realizacji projektu dofinansowanego w ramach jest budowa budynku klubowo – szatniowego z salą wielofunkcyjną i zapleczem gastronomicznym oraz zapleczem spa (sauny, basen, szatnie, sala fitness) z miejscami noclegowymi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną; budowa boisk (boiska treningowego o nawierzchni ze sztucznej trawy, boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy naturalnej, dwóch kortów tenisowych o nawierzchni ze sztucznej trawy) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (odwodnieniem i oświetleniem) i trybunami; budowa doziemnej instalacji oświetleniowej i elektrycznej nn, doziemnej instalacji kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przyłącza wodociągowego; rozbiórka istniejącego budynku szatniowego oraz istniejącej infrastruktury sportowej stadionu piłkarsko-lekkoatletycznego. Łączna wartość nakładów szacowana jest na kwotę 3.507.562,76 zł. Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano stan surowy otwarty budynku, dokonano makroniwelacji terenu, wykonano instalacje podziemne i przygotowano fundamenty pod ogrodzenie stadionu - poniesiono nakłady w wysokości **3.214.692,31 zł**.
2. **Oświetlenie boiska w Ogrodniczkach – 50.096,61 zł**, w ramach tej kwoty wykonano: złącze zasilania imprez – 1 komplet, szafka oświetleniowa boiska – 1 komplet, wstawiono słup oświetleniowy z dwoma naświetlaczami, kablowa linia oświetleniowa – 78 m.
3. **Modernizacja i przebudowa jazu na rzece Supraśl – 38.500 zł**, dokonano zabezpieczenia jazu „plażowego” poprzez demontaż istniejących szandorów oraz prowadnic, demontaż istniejącej kładki roboczej z poręczami wraz z likwidacją piętrzenia, realizując w ten sposób wytyczne Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Białymstoku.
4. **Budowa terenów rekreacyjnych w Grabówce i Supraślu – 63.034 zł** wydatkowano na opracowanie dokumentacji projektowej.

5. Monitoring wizyjny na boisku szkolnym p/SSP w Supraślu – 10.800 zł.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI Gmina zakupiła od osób fizycznych grunty pod budowę infrastruktury drogowej. Wydatki w łącznej kwocie **1.100.538,30** zł obejmują koszty notarialne, sądowe i inne związane z przejęciem nieruchomości.

Udzielono dofinansowania w kwocie **20.000** zł na zakup samochodu dla Policji.

W 2022 roku Gmina Supraśl otrzymała trzecią nagrodę w wysokości 250.000 zł w konkursie *Rosnąca odporność*. Środki pochodziły z Funduszu Przeciwdziałania Covid i zostały wydatkowane na przedsięwzięcia służące ochronie zdrowia i życia. Kwotę **71.739,75** zł spożytkowano na zakup sprzętu komputerowego i kopiarek do wykonywania zdalnej pracy przez pracowników urzędu.

Budżet gminy Supraśl – za rok 2022 – zamknął się **deficytem budżetowym** w wysokości **8.064.096,31** zł. Jest to różnica pomiędzy zrealizowanymi dochodami (101.903.676,58 zł), a wydatkami (109.967.772,89 zł).

Wynik finansowy roku 2022 stanowi **deficyt budżetowy netto** w wysokości **26.376.903,07** zł. Powstał on z sumy wyniku finansowego roku 2022 (- 8.064.096,31 zł), oraz skumulowanego deficytu z lat ubiegłych (- 18.312.806,76 zł).

Zaciągnięty nowy kredyt (5.000.000 zł) oraz dokonane w okresie sprawozdawczym spłaty rat kredytów (3.000.000 zł) zwiększyły wielkość zadłużenia ogółem, które na dzień 31.12.2022 roku wyniosło **37.870.000 zł**, co oznacza, iż wskaźnik zadłużenia kształtuje się na poziomie 37,16 %.

Wierzycielami zobowiązań gminy są banki komercyjne, w których zaciągnięto kredyty na realizację zadań inwestycyjnych.

INFORMACJE UZUPEŁNIAJACE:

1. W roku 2022 Gmina Supraśl nie udzielała gwarancji ani poręczeń.
2. Kwota wykorzystanych środków pochodzących z Unii Europejskiej – 3.792.661,47 zł.
3. Kwota zobowiązań wymagalnych na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 21.725,94 zł.
4. Zestawienie dotacji otrzymanych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego wynosi 0.
5. Zestawienie dotacji udzielonych innym jednostkom samorządu terytorialnego:

1	pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Białostockiego na przebudowę wraz z rozbudową drogi powiatowej nr 1429B Grabówka - Ciasne	714 334,73
2	pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Białostockiego na opracowanie dokumentacji projektowej na: Budowę ciągu pieszo-jezdnego w ciągu drogi powiatowej Nr 1432B na odcinku od istniejącej ścieżki do granicy Powiatu Białostockiego	6 396,00
3	pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Białostockiego na budowę wyniesionych skrzyżowań i przejść dla pieszych na terenie Obwodu Drogowo-Mostowego w Białymstoku	66 543,00
4	pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Białostockiego na dokończenie przebudowy ul.Al.Niepodległości w Supraślu	682 547,90
5	pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla Powiatu Białostockiego na przebudowę drogi powiatowej nr 2391B na odcinku ul.Nowej: od ul.Dolnej do ul. Białostockiejw Supraślu	212 101,26
	Razem	1 681 922,89

6. Wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek nieposiadających osobowości prawnej, którym Burmistrz Supraśla w zakresie podatków lub opłat udzielił ulgi w formie umorzenia w kwocie przewyższającej 500 zł wraz ze wskazaniem wysokości umorzonych kwot i przyczyny umorzenia.

Lp.	Nazwa/ Imię i Nazwisko	Kwota umorzona należności głównej	Kwota umorzonych odsetek	Przyczyna umorzenia
Podatnicy, którym umorzono zaległości podatkowe				
1	Krystyna Miron	9 384,00		ważny interes podatnika
2	Paulina Kuczniier	33 709,00		ważny interes podatnika
3	Sylwia Szczerbińska	6 000,00	57,00	ważny interes podatnika

7. Wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek nieposiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono odroczeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej 500 zł:

Podatnicy, którym odroczone, bądź rozłożono spłatę na raty

Lp.	Nazwa/imię i nazwisko
1	Ludmiła Chopiec
2	EURO PLUS Spółka z oo

Podstawa prawna: art. 37 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz.1634 ze zm.)

8. Wykaz osób prawnych i fizycznych, którym udzielono pomocy publicznej:

Lp.	Nazwa/imię i nazwisko
1	Arciszewski Michał
2	Brajczewski Robert
3	Czerniewicz Artur
4	Dziekoński Robert
5	Jamaszewski Antoni
6	Jasiukiewicz Robert
7	Korolczuk Marcin
8	Kożuchowski Henryk
9	Kundzicz Grzegorz
10	Lewko Jan
11	Lewkowicz Michał i Cecylia
12	Luczewski Jarosław
13	Markiewicz Paulina
14	Matowicki Władysław
15	Moczulska Robert i Rita
16	Pankiewicz Piotr
17	Rojcewicz Iwona
18	Rusiłowicz Barbara
19	Sawicka Ludmiła
20	Sawicki Adam
21	Skibicki Mirosław
22	Staleńczyk Kazimierz
23	Wojtecka Maria
24	Wróblewski Piotr
25	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego

Osoby wymienione w poz.1-25 otrzymały zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Podstawa prawna: art.37 pkt 2 lit. g ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022, poz. 1634 ze zm.)

BURMISTRZ
Dr Radosław Dobrowolski